

ville indtræde, naar Loven virkelig skal anvendes ude i Livet, ikke ville blive saa ganske saa, navnlig med Hensyn til Indtjeb af Jord, Udstykning, og de Forretninger, som Loven vil afføde med Hensyn til de Regnskaber, der nødvendigvis maa føres. Derfor nu f. Eks. nogle enkelte, hvad der sikkert vil ste, gerne ville overtage Havelodder, men senere ikke se sig i Stand til at opfylde deres Forpligtelse overfor Kommunen, maa denne jo overtage Lodderne og søge at bortkøbe dem til Andre o. s. fr. Det vil altsaa være givet, at Sagens Gennemførelse vil møde Vanskeligheder, men disse Vanskeligheder maa paa ingen Maade virke affrættende, naar Lovgivningsmagten eller de, der skulle føre Loven ud i Praksis, skulle til at tage fat paa Sagen, thi det er virkelig sandt, hvad den ærede første Taler i Dag sagde, at denne Sag kan siges at være den største Landboreform, der i en Række af Aar er kommen. Jeg vil imidlertid henstille til det eventuelle Udvalg at foretage nogle Forandringer i Forslaget. Jeg skal saaledes antyde, om det ikke vilde være hensigtsmæssigt, at der kom en anden Autoritet, en anden folkevalgt Autoritet i Sognet til at varetage denne Sag end Sogneraadet. Sagen kan muligens i Forstningen være saa betydningsfuld og vigtig, at den godt kan fordre 3 à 5 Mænds fulde virkelige Arbejde i et Sogn. Det er ogsaa et Spørgsmaal, der ligger nær for, om det ikke, naar disse Lodder endelig en Gang kom i Orden, og vedkommende Brugere fik dem, kunde være nødvendigt, saaledes som det ogsaa er blevet antydet her under Behandlingen, at der blev givet disse Folk nogen Vejledning med Hensyn til Udførelsen af det Arbejde, der paalaa dem, blev stiftet dem de fornødne Oplysninger paa forskellig Maade, og om der ikke derfor ved Siden af de andre kommunale Autoriteter, vi have, Skolekommissionen o. s. v., burde være en til, som man kunde kalde Hævebrugsraad eller Hæveraad eller noget lignende, om der ikke i det hele taget i Kommunerne burde vælges sagkyndige Mænd til at forestaa dette Arbejde. Det er i alt Fald en Tanke, jeg tillader mig at fæste ud i Haabet om, at det Udvalg, der vil komme til at behandle denne Sag, ogsaa vil tænke derover. Jeg vil endvidere tillade mig at foresætte en anden Tanke. Jeg forudsætter, at jeg er fuldstændig uvidende om, hvad Hensigten i saa Henseende er med Forslaget — jeg tvivler ikke om, at Hensigten er, at det skal blive til Lov, men jeg ved ikke, hvor-

vidt det virkelig er Hensigten at lade dette Lovforslag komme i samme Udvalg som den foregaaende Sag. Hvis det er Hensigten, vil jeg indstændig fraraade det. Jeg vil derimod henstille, at denne Sag henvises til et særligt Udvalg, som slet ikke har med noget andet at gøre end netop denne Sag; jeg anser den nemlig for en stor og betydningsfuld Sag. Og saa vil jeg tillige henstille — og det er paa ingen Maade af Bunkenhed for Sagen — at dette Udvalg just ikke forhaster sig — ikke i fjerneste Maade, fordi jeg vil give nogen Anthyndning af, at det skulde blive et Begravelsesudvalg eller noget slikt, men det behøver jeg formentlig ikke at forvare mig imod, men — fordi jeg mener, at dette Udvalg bør søge alle mulige Oplysninger trindtom i Landet hos Sogneraadene o. s. v. angaaende Størrelsen af de Arealer, der kunne tænkes at komme til Anvendelse, om hvor mange jordløse Husmænd og Indsiddere der er, om hvorledes vedkommende Autoriteter ville være stillede med Hensyn til at faa Jord indkøbt, om der ikke var andre Forhold, der kunde stille sig hindrende i Vejen, og om, hvorledes i det hele taget Stemningen var overfor denne Sag i Almindelighed. Naar disse Oplysninger saa vare indhentede, og man havde faaet Lejlighed til at høre Folks Mening i Landet, saa mener jeg, at den rette Lejlighed var kommen for Folk, saade Høje, Venstre, Regeringen o. s. v. til med fuldt Alvor at sætte Sagen i Værk og faa den ført praktisk ud i Livet paa en saadan Maade, under en saadan Form, at man ikke bagefter skal komme og sige, at vi forhastede os vistnok den Gang, vi toge ikke den og den Ting med i Betragtning. Det er umuligt, og det haaber jeg ogsaa, de ærede Forslagsstillere, med al Agtelse og varm Tak til dem for deres Arbejde, selv ville erkende, at de ikke kunne jorme dette Lovforslag paa det nuværende Stadium saaledes, at det i et og alt skulde være brugbart til at træde ud i Livet. Jeg har opfattet Forslaget nærmest som et Grundlag for en Forhandling om Sagen, for en Forhandling, som kunde lede til et Resultat med Hensyn til de nærmere Enkeltheder, som senere skulle drøftes. Jeg mener altsaa, som sagt, at der virkelig skulde gøres nogen Forberedelse, at der skulde være fuld Alvor i Sagen, og at Udvalget, som ikke skulde have med andre Sager at gøre, skulde gøre sig den størst mulige Ulejlighed for at faa alle de Oplysninger, der kunne faas. Jeg tror da, det vil kunne naas at faa denne Sag ført ud i Livet til Gavn